

De heer J.S. Voordewind
Lid Tweede Kamer der Staten-Generaal
Namens de ChristenUnie
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Adres/Address

'Maliatoren'

Bezuidenhoutseweg 12
Den Haag

Postadres/Postal Address

Postbus 93002
2509 AA Den Haag

Telefoon/Phone

..-31 (0)70 349 03 49

Telefax/Fax

..-31(0)70 349 03 00

Briefnummer

21/10.073/MV/Ast

Den Haag

23 februari 2021

Onderwerp

Reactie VNO-NCW op concept Wet
verantwoord en duurzaam internationaal
ondernemen

Telefoonnummer

[REDACTED]

E-mail

[REDACTED]

Geachte heer Voordewind,

Allereerst dank dat u VNO-NCW in de gelegenheid stelt te reflecteren op het concept voor een Wet verantwoord en duurzaam internationaal ondernemen. Complimenten voor u en uw collega-indieners de heer Alkaya, mevrouw Van den Hul en de heer Van den Nieuwenhuijzen voor het verrichte werk.

Inleiding

Ook in de SER, hebben wij ons op het standpunt gesteld dat bindende IMVO-wetgeving het beste op Europees niveau kan worden geregeld. Om daarna geïmplementeerd te worden in nationale wetgeving. Dit wetsvoorstel wacht daar niet op en dat vinden wij op zich te betreuren. In de Memorie van Toelichting geeft u als rede op, dat het Europese traject mogelijk te langzaam verloopt en dit wetsvoorstel een zet in de goede richting daar voor kan zijn. Die mening zijn wij niet toegedaan. Vanuit de gedachte van een gelijk speelveld voor alle Europese bedrijven en het meest impact maken, heeft het Europese traject onze voorkeur. En ons inziens zit er behoorlijk vaart achter dit traject. Zo heeft Eurocommissaris Reynders een voorstel voor het tweede kwartaal van dit jaar aangekondigd. En liggen er inmiddels in het Europese Parlement aanbevelingen van EP-rapporteur mevrouw Lara Wolters.

Systematiek wetsvoorstel

Wij zijn blij dat het initiatiefwetsvoorstel de systematiek van de OESO Richtlijnen voor multinationale ondernemingen nauwgezet volgt, inclusief de zes stappen die in OESO-verband zijn uitgewerkt voor de implementatie daarvan. Voor ons als bedrijfsleven zijn de OESO Richtlijnen bepalend bij de uitwerking van het IMVO-beleid bij bedrijven.

Met het hanteren van de OESO Richtlijnen, zou ook *het proces* van due diligence centraal moet staan. Dat wil zeggen dat de door de wetgever beoogde verplichting gericht moet zijn op het inrichten van een due diligence proces en de naleving daarvan. Er zou dus sprake moeten zijn van een *resultaatverplichting* voor het inrichten van het *proces* en een *inspanningsverplichting* voor de te bereiken *materiële situatie in de keten*. Dit element missen we nog in uw voorstel.

Buitenlandse ondernemingen

Voor een gelijk speelveld is het van belang, dat de regels van het initiatiefwetsvoorstel ook gelden voor buitenlandse ondernemingen actief op de Nederlandse markt. Het concept-wetsvoorstel is daar nog onvoldoende helder over. Graag geven we u mee, dit expliciet in het voorstel en de Memorie van Toelichting op te nemen.

Toepassingsbereik

In het concept-initiatiefwetsvoorstel wordt gekozen voor een toepassingsbereik van gepaste zorgvuldigheid voor ondernemingen met een omvang van meer dan 250 medewerkers en een omzet van meer dan € 50 miljoen of activa van meer dan € 43 miljoen, de Europese definitie voor het bedrijfsleven groter dan het mkb. Wij zijn blij dat u een dergelijke mkb-drempel in bouwt. Wel merken we op, dat Nederland hiermee flink uit de pas loopt met de bestaande Franse wetgeving (meer dan 5000 medewerkers) en voorgenomen Duitse wetgeving (meer dan 3000 medewerkers, op termijn meer dan 1000 medewerkers). Om niet uit de pas te lopen met ons omringende landen, kunnen wij ons een vergelijkbare drempel voor stellen.

Graag geven we u in overweging, het onderzoek van het Adviescollege toetsing regeldruk dat in april verschijnt, te betrekken bij de verdere invulling van het initiatiefwetsvoorstel.

Toezichthouder

Het initiatiefwetsvoorstel introduceert een toezichthouder die lasten onder dwangsom en bestuurlijke boetes op kan leggen. Wat ons inziens nog onvoldoende helder is, is de afbakening van deze toezichthouder met het Nationaal Contact Punt (NCP). Met het voorliggende voorstel, wordt ons inziens het NCP obsoleet. Voorstelbaar is, dat het wetsvoorstel een tweetrapsraket introduceert: bij klachten moet men eerst langs bij het NCP

met zijn op mediation gerichte procedures, voordat men aan het bestuursrechtelijke instrumentarium van de toezichthouder toe komt. Het is van belang om in de gelegenheid gesteld te worden het due diligence proces voor toekomstige risico's te verbeteren en dat er pas daarna bij nalatigheid eventueel bestuursrechtelijke handhaving plaats kan vinden. Dit sluit aan, bij de eerdere opmerking dat er sprake zou moeten zijn van een *resultaatverplichting* voor het inrichten van het *proces* en een *inspanningsverplichting* voor de te bereiken *materiële situatie in de keten*.

Strafrechtelijke handhaving

Als er binnen vijf jaar voorafgaand aan de overtreding minimaal twee keer een bestuurlijke boete of last onder dwangsom is opgelegd, kan er een strafrechtelijke maatregel volgen. De introductie van het strafrecht bij IMVO heeft tot gevolg dat bestuurders van ondernemingen dit meer persoonlijk maken. Dat heeft 'derisken' van hun IMVO-beleid door ondernemingen tot gevolg. 'Derisken' leidt niet tot verbetering in de due diligence van ondernemingen, integendeel. En past dus ook niet binnen de strategie van de OESO Richtlijnen, die juist gericht zijn op die verbetering. Dat zou centraal moeten staan in het wetsvoorstel, zie ook onze opmerkingen onder het vorige kopje. Strafrechtelijke handhaving past ons inziens daar niet bij.

IMVO-convenanten

De Memorie van Toelichting bij het concept-wetsvoorstel is kritisch over de IMVO-convenanten. Toch willen we er met nadruk op wijzen, dat met name in de oudste IMVO-convenanten (kleding en textiel en banken) zeer behoorlijke stappen vooruit zijn gezet. Duidelijk is wel, dat een multistakeholderaanpak zoals met de IMVO-convenanten tijd kost. Wij zouden graag de IMVO-convenanten continueren, het is de meest effectieve manier op IMVO-impact te bereiken in ketens. Het zou daarnaast ook zonde zijn, de gedane inspanningen binnen de IMVO-convenanten teniet te doen. Bovendien vormen de IMVO-convenanten een goed middel om bedrijfsleven in bredere en positievere zin bewust te maken van IMVO-risico's en het belang van een aanpak hierop. Wat betreft het wetsvoorstel, zou deelname aan een IMVO-convenant daarom 'beloond' moeten worden. Bijvoorbeeld door de gevraagde gepaste zorgvuldigheid aangemerkt te beschouwen als men deel neemt aan een IMVO-convenant. Men zou dan niet meer aan de verdere rapportageverplichtingen van het wetsvoorstel hoeven te voldoen. Dit laat dan onverlet, dat optreden van de toezichthouder mogelijk is bij eventuele misstanden uiteraard.

Wet zorgplicht kinderarbeid

Zoals de Memorie van Toelichting ook stelt, wordt met dit initiatiefwetsvoorstel de Wet zorgplicht kinderarbeid overbodig. Wij zouden dan ook willen adviseren, dat – mocht uw initiatiefwetsvoorstel worden aangenomen – deze wet in te trekken met dit voorstel. Twee aparte – maar

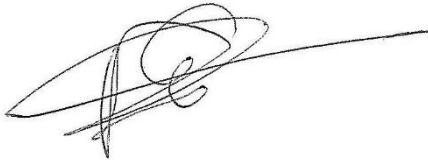
zeer vergelijkbare – regimes naast elkaar is niet goed werkbaar voor bedrijven.

Tot slot

Het veld van IMVO-beleid is sterk in beweging, uw concept-wetsvoorstel is daar een duidelijk voorbeeld van. Zoals gezegd, hebben wij een sterke voorkeur het Europese traject voor due diligence maatregelen af te wachten. Dit heeft de meeste impact en biedt een gelijk speelveld voor Nederlandse bedrijven in de Europese markt.

Tot zo ver onze bijdrage. Bij vragen kunt u contact opnemen met

Hoogachtend,

Guusje Dolsma
Wvd. directeur Beleid VNO-NCW